

Kon. 18 en 19 door B. STADE (Zeitschr. f. d. alttest. Wissenschaft, 1886, pag. 172—183) en op verschillende historische studiën van WINCKLER (zie ook KAT³, pag. 83). Sedert is dit gevoelen voorgestaan door WEBER (AO VI 3, pag. 21—24) en ROGERS (zie aant. 141). Men kan echter niet zeggen, dat het in onze dagen de overhand heeft. Terwijl KITTEL het onbesproken laat, wordt het bestreden door LEHMANN-HAUPT, SCHLÖGL en vooral ŠANDA.

Bladz. 38.

154) Dit weten we voornamelijk door eene inscriptie van Esarhaddon, Prisma A, II 55—III 24. Tekst bij A. SARSOWSKY, Keilschriftliches Urkundenbuch zum Alten Testament (Leiden 1911), pag. 36, waar de oudere edities worden aangegeven. Vgl. E. A. BUDGE, The History of Esarhaddon (Boston 1881), pag. 54—59. Vertaling en transcriptie bij L. ABEL, KB II, pag. 130 v.

155) Als vaststaande kan worden aangemerkt, dat Tirhaka inderdaad niet vroeger dan 691 aan de regeering is gekomen. Hierdoor is echter de mogelijkheid niet uitgesloten, dat hij reeds in 701 aan het hoofd der Egyptisch-Ethiopische krijgsmacht stond. Zie zoowel voor het een als het ander ŠANDA, Könige, II, pag. 267—271. Vgl. ED. MEYER, Aegyptische Chronologie (Philos. und Hist. Abhandlungen der Kgl. Preuss. Akademie der Wissenschaften, Berlin 1904), pag. 205—210: Die letzten elf Dynastien nach Manetho; J. H. BREASTED, Ancient Records of Egypt, vol. IV (Chicago 1906), 892 v.v. BREASTED-RANKE, Geschichte Aegyptens (Berlin 1911), pag. 405. De titel כֹּהֵן בִּרְשָׁה, in II Kon. 19:9 aan Tirhaka gegeven, is als prolepsis op te vatten.

Bladz. 39.

156) II Koningen 19:21, 22.

157) II Koningen 19:32—34.

158) Herodotus, II 141. Vgl. W. SPIEGELBERG, Aegyptologische Randglossen zu Herodot (Zeitschr. f. ägypt. Sprache und Altertumskunde, 1906, pag. 91—94); A. WIEDEMANN, Die Statue des Priesters Sethon zu Memphis (OLZ, 1908, kol. 179—182).

159) Met dit hooge getal is te vergelijken het getal van 150000 vijanden, die Sanherib zegt in den éénen slag bij Halulê (zie aant. 101) te hebben geveeld (Mem. Tablet, 48, bij SMITH, Hist. of Senn., pag. 128). Beide getallen geven vrijwel een gelijk idee van de sterkte der legers, die in het veld werden gebracht.

Bladz. 40.

160) Vgl. II Kon. 19:35 met II Sam. 24:15 v.v.

161) Taylor-Prisma, III 40 v.

162) Zoo doen WINCKLER en ROGERS. Daarentegen stelt WEBER den tocht in 't jaar 690. Vgl. aant. 152 en 153.